

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

1^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 23 Απριλίου 2019 με την εξής σύνθεση: Πουλοπούλου Αγγελική Πρόεδρος, Εμμανουέλα Σωτηρόπουλου-Εισηγήτρια και Μιχαήλ Διαθεσόπουλος, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 27/3/2019 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ)-Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 379/28.3.2019 της προσφεύγουσας εταιρείας με την επωνυμία «.....» και διακριτικό τίτλο « ...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά του ... και των όρων του με αριθμό ... (με αρ. συστήματος ΕΣΗΔΗΣ...) Ηλεκτρονικού Ανοιχτού Διαγωνισμού με συντεταγμένη προθεσμία για λόγους επείγοντος, βάσει του άρθρου 27 παρ. 3 του Ν.4412/2016, με προσφορές σε Ευρώ για την ανάδειξη Αναδόχου Υπηρεσιών Παρασκευής & Διανομής Γευμάτων του ... προϋπολογισμού 494.274,19€ χωρίς ΦΠΑ με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, για χρονικό διάστημα ενός έτους.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Εμμανουέλα Σωτηροπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή, η οποία κατετέθη την 27/3/2019 στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και αυθημερόν η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη στο άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017

Αριθμός Απόφασης : 453/2019

κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στους λοιπούς ενδιαφερόμενους με μήνυμα μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, η προσφεύγουσα επιδιώκει όπως ακυρωθεί η υπ' αριθμ. ... Διακήρυξη του ... και ειδικότερα να ακυρωθούν οι διατάξεις: στην σελίδα 41 του Παραρτήματος Β' της διακήρυξης «ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ & ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΓΕΥΜΑΤΩΝ» όπου αναφέρεται: «ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. 1. Η εταιρεία θα πρέπει να διαθέτει και να εφαρμόζει το διεθνές σύστημα ποιότητας ISO 9001:2008 για παροχή υπηρεσιών καθαρισμού, υλικών και μηχανημάτων καθαρισμού, τραπεζοκομίας, μαγειρικής, καθώς και σύστημα διαχείρισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία ΕΛΟΤ 18001:2007 από πιστοποιημένο φορέα πιστοποίησης. Όσο αφορά στα υλικά και στα μηχανήματα καθαρισμού το ISO να είναι του κατασκευαστή και του ενδιάμεσου προμηθευτή.» και «ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. 3. Η εταιρεία πρέπει επίσης να πιστοποιήσει με βεβαιώσεις την καλή συνεργασία της με άλλα δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία άνω των 200 κλινών την τελευταία τριετία Το νοσοκομείο έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να διασταυρώσει την ορθή πιστοποίηση αυτών των βεβαιώσεων από τα αντίστοιχα Τμήματα Διατροφής των νοσοκομείων».

2. Επειδή το ... (...) με τη με αριθμό ... Διακήρυξη προκήρυξε Ηλεκτρονικό Ανοικτό Διαγωνισμό, με συντεταγμένη προθεσμία για λόγους επείγοντος, βάσει του άρθρου 27 παρ. 3 του Ν.4412/2016, με προσφορές σε Ευρώ για την ανάδειξη Αναδόχου Υπηρεσιών Παρασκευής & Διανομής Γευμάτων του ... προϋπολογισμού 494.274,19€ χωρίς ΦΠΑ με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, για χρονικό διάστημα ενός έτους. Το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 15-3-2019, αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων / ΚΗΜΔΗΣ στις ... λαμβάνοντας ΑΔΑΜ ...και αυθημερόν καταχωρήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. όπου έλαβε το Συστημικό Αριθμό .... Καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε αρχικά η ... ημέρα Τρίτη έως και τη λήξη ολόκληρης της ημέρας αυτής σύμφωνα με το αρ. 8 παρ. 2 της υπ' αρ. Υ.Α. 56902/215 ΦΕΚ Β' 1924/2-6-17. Ωστόσο με την από ... ανακοίνωση η οποία

Αριθμός Απόφασης : 453/2019

κοινοποιήθηκε σε όλους τους διαγωνιζόμενους μέσω του portal του διαγωνισμού στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., μετατέθηκε η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ηλεκτρονικών προσφορών του ανωτέρω διαγωνισμού, από τις ... στις ....

3. Επειδή, για την άσκηση της ανωτέρω Προδικαστικής Προσφυγής έχει κατατεθεί, δεσμευθεί και πληρωθεί, κατ' άρθρο 5 ΠΔ 39/2017 και 363 Ν. 4412/2016 το ηλεκτρονικό παράβολο, ήτοι το με κωδικό ..., ποσού 2.472,00€. Το νομίμως απαιτούμενο, εντούτοις, παράβολο, το οποίο και θα πρέπει να υπολογιστεί με βάση τον προϋπολογισμό του υπόψη διαγωνισμού χωρίς ΦΠΑ, ήτοι με βάση το ποσό των 494.274,19€ ανέρχεται σε 2.471,37€ (494.274,19€ x 0,50%). Υπό τα δεδομένα αυτά, η Προσφεύγουσα κατέβαλε επί πλέον του νομίμως απαιτούμενου (2.472,00– 2.471,37= 0,63) 0.63 €. Συνεπώς, το επί πλέον καταβληθέν ποσό των 0,63 € πρέπει να επιστραφεί στην Προσφεύγουσα, σε περίπτωση απορρίψεως της Προσφυγής της αφού σε περίπτωση αποδοχής αυτής επιστρέφεται το σύνολο του παραβόλου.

4. Επειδή η υπό κρίση Προσφυγή έχει ασκηθεί με χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ΠΔ 39/2017 και της παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός εμπίπτει ενόψει του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016, η δε Α.Ε.Π.Π. είναι αρμόδια βάσει συνολικού ποσού της Διακήρυξης του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 1 περ. α) του ΠΔ 39/2017 και του άρθρου 345 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ως και κατά χρόνο αρμόδια, όπως προκύπτει από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 περ. γ), 38 παρ. 7, 61 παρ. 1, 66 παρ. 1, 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

6. Επειδή, η Προδικαστική Προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, καθόσον κατατέθηκε εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (γ) του Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (γ) του Π.Δ. 39/2017.

7. Επειδή, η Προσφεύγουσα με προφανές έννομο συμφέρον ασκεί την υπό κρίση Προδικαστική της Προσφυγή ως ενδιαφερόμενη να συμμετάσχει

Αριθμός Απόφασης : 453/2019

στον υπόψη διαγωνισμό καθώς δραστηριοποιείται ενεργά στον τομέα που αποτελεί το αντικείμενο της επίμαχης προμήθειας , έχει ήδη αναλάβει, εκτελεί και έχει εκτελέσει με απόλυτη επιτυχία ανάλογες, με τις δημοπρατούμενες, υπηρεσίες, προϋπολογιζομένων δαπανών εκατομμυρίων ευρώ ετησίως, με αναθέτουσες αρχές διάφορους φορείς του Δημοσίου, με αποτέλεσμα να διαθέτει εξαιρετική τεχνογνωσία και δεδομένη ικανότητα στην παροχή των απαιτούμενων από την διακήρυξη υπηρεσιών, επικαλούμενη συγκεκριμένους όρους οι οποίοι, ως μη νόμιμοι και δυσανάλογοι κατά τους ισχυρισμούς της, δεν της επιτρέπουν να συμμετάσχει σε αυτόν.

8. Επειδή, επομένως, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή παραδεκτά και νόμιμα φέρεται προς εξέταση ενώπιον του 1ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 παρ. 1, 360 και 366 του Ν. 4412/2016 και 3 παρ. 1 και 15 του Π.Δ. 39/2017.

9. Επειδή, η προσφεύγουσα με την Προδικαστική Προσφυγή της υποστηρίζει ότι λόγω των προσβαλλόμενων όρων της Διακηρύξεως, καθίσταται αδύνατη, άλλως εξαιρετικά δυσχερής, η διατύπωση και υποβολή των προσφορών εκ μέρους της, ενώ διακινδυνεύεται σοβαρώς και η ανάπτυξη υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού. Ειδικότερα , υποστηρίζει με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της, ότι ο όρος στην σελίδα 41 στο Παράρτημα Β' της διακήρυξης «ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ & ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΓΕΥΜΑΤΩΝ» όπου αναφέρει: «*ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. 1. Η εταιρεία θα πρέπει να διαθέτει και να εφαρμόζει το διεθνές σύστημα ποιότητας ISO 9001:2008 για παροχή υπηρεσιών καθαρισμού, υλικών και μηχανημάτων καθαρισμού, τραπεζοκομίας, μαγειρικής, καθώς και σύστημα διαχείρισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία ΕΛΟΤ 18001:2007 από πιστοποιημένο φορέα πιστοποίησης. Όσο αφορά στα υλικά και στα μηχανήματα καθαρισμού το ISO να είναι του κατασκευαστή και του ενδιάμεσου προμηθευτή.*» περιορίζει αδικαιολόγητα τον κύκλο των συμμετεχόντων, αποκλείοντας εταιρείες που θα μπορούσαν να συμμετέχουν, και τούτο διότι ο ως άνω όρος δεν είναι σύμφωνος με τις ρητά προβλεπόμενες διατάξεις του άρθρου 18 Ν. 4412/2016, καθώς και του άρθρου 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Οι εν λόγω απαιτήσεις προσκόμισης πιστοποιητικού ISO 9001:2008 για παροχή υπηρεσιών

καθαρισμού, υλικών και μηχανημάτων καθαρισμού, τραπεζοκομίας, μαγειρικής, καθώς και σύστημα διαχείρισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία ΕΛΟΤ 18001:2007 από πιστοποιημένο φορέα πιστοποίησης δεν έχει απολύτως καμιά αναλογία ούτε οιαδήποτε αιτιώδη συνάφεια με το δημοπρατούμενο έργο, καθώς οι προκηρυσσόμενες υπηρεσίες αφορούν μόνο υπηρεσίες σίτισης του νοσοκομείου που σχετίζονται αποκλειστικά και μόνο με την εύρυθμη λειτουργία του νοσοκομείου και ειδικότερα την σίτιση σε αυτό των ασθενών. Σε κάθε περίπτωση, ως ισχυρίζεται, ουδόλως δικαιολογείται η ανωτέρω αναφερομένη απαίτηση η οποία δεν υπήρχε στους όρους της υπ' αριθμ. ... διακήρυξης του ..., η οποία προσβλήθηκε με προδικαστικές προσφυγές από τις εταιρείες «...» και «...», και δεν προχώρησε η διαγωνιστική διαδικασία, η οποία κατά τους ισχυρισμούς της φωτογραφίζει και ευνοεί τις εν λόγω εταιρείες. Ο επίμαχος διαγωνισμός δεν απευθύνεται σε εταιρείες για παροχή υπηρεσιών καθαρισμού, υλικών και μηχανημάτων καθαρισμού, τραπεζοκομίας, αλλά σε εταιρείες παρασκευής και διανομής γευμάτων σίτισης και ο όρος αυτός είναι εκτός του σκοπού της προσβαλλομένης με την προσφυγή διακήρυξη. Περαιτέρω, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ομοίως, ο όρος στη σελίδα 41 του Παραρτήματος Β' της διακήρυξης «*ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ & ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΓΕΥΜΑΤΩΝ*» όπου αναφέρεται: «*ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. 3. Η εταιρεία πρέπει επίσης να πιστοποιήσει με βεβαιώσεις την καλή συνεργασία της με άλλα δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία άνω των 200 κλινών την τελευταία τριετία. Το νοσοκομείο έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να διασταυρώσει την ορθή πιστοποίηση αυτών των βεβαιώσεων από τα αντίστοιχα Τμήματα Διατροφής των νοσοκομείων*» είναι μη νόμιμος, νοθεύει τον υγιή ανταγωνισμό και περιορίζει αδικαιολόγητα τον κύκλο των συμμετεχόντων, αποκλείοντας εταιρείες, όπως και την προσφεύγουσα, που θα μπορούσαν να συμμετέχουν. Σε κάθε περίπτωση, ως ισχυρίζεται, ουδόλως δικαιολογείται η ανωτέρω αναφερομένη απαίτηση η οποία δεν υπήρχε στους όρους της υπ' αριθμ. ... και ... διακήρυξης του ..., η οποία προσβλήθηκε με προδικαστικές προσφυγές από τις εταιρείες «...» και «...», και δεν προχώρησε η διαγωνιστική διαδικασία, η οποία κατά τους ισχυρισμούς της φωτογραφίζει και ευνοεί τις εν

Αριθμός Απόφασης : 453/2019

λόγω εταιρείες. Η προσβαλλόμενη αυτή διάταξη, σύμφωνα με την προσφεύγουσα, αποκλείει από την συμμετοχή στον διαγωνισμό εταιρείες που διαθέτουν βεβαιώσεις καλής συνεργασίας από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς στους οποίους παρείχαν υπηρεσίες σίτισης για χιλιάδες άτομα καθημερινά, πλην όμως ατυχώς δεν διαθέτουν βεβαιώσεις καλής συνεργασίας από νοσοκομεία, ενώ ουσιαστικά καλύπτουν και με το παραπάνω τον αριθμό των ατόμων που απαιτεί η διακήρυξη. Η επίμαχη διάταξη, επομένως, της διακήρυξης όχι μόνο περιορίζει δραστικά και δυσανάλογα προς τον επιδιωκόμενο μέσω αυτών στόχο τον αριθμό των εργοληπτικών επιχειρήσεων που δύνανται να συμμετάσχουν στην προκείμενη δημοπρασία, αλλά κατ' ουσία προκαθορίζει και ταυτοποιεί τις κατ' ιδίαν επιχειρήσεις, που θα γίνουν δεκτές στον διαγωνισμό, μέσω του μη νόμιμου «φωτογραφικού» όρου της διακήρυξης.

10. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή, με τις με αρ. 6659/5-4-2019 απόψεις της υποστηρίζει, όσον αφορά στον πρώτο λόγο της υπό κρίση προσφυγής, ότι ο ανάδοχος οφείλει να απασχολεί εξειδικευμένο προσωπικό για την παροχή υπηρεσιών παρασκευής γευμάτων εντός των χώρων του μαγειρείου του Νοσοκομείου και διανομής των γευμάτων στους θαλάμους και για το λόγο αυτό κρίθηκε σκόπιμο προς εξασφάλιση του Νοσοκομείου να τεθεί ο προσβαλλόμενος όρος για την απόδειξη της πιστοποίησης κάθε συμμετέχοντος από αρμόδιο οργανισμό. Ισχυρίζεται δε ότι η προσφεύγουσα κάνει μνεία της Διακήρυξης με αριθμό ... στην οποία εσφαλμένως εκλαμβάνει ότι δεν υπήρχε αντίστοιχος όρος. Σημειώνει δε ότι η Διακήρυξη αυτή είχε διάφορο αντικείμενο από την κρινόμενη, ήτοι την παροχή Υπηρεσιών Παρασκευής και Διανομής Γευμάτων για ένα έτος, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής στο τελικό κόστος ανά ημερήσιο μενού και ανά σιτιζόμενο. Δηλαδή, στην περίπτωση αυτή ο ανάδοχος θα είχε την επιπλέον υποχρέωση να προμηθεύεται αυτός τα διαφορά αγαθά και ο τρόπος αμοιβής του θα ήταν διαφορετικός, ήτοι ανά μερίδα. Σε κάθε περίπτωση όμως, στην επικαλούμενη από την προσφεύγουσα Διακήρυξη ... και στο Παράρτημα Α άρθρο 1 με τίτλο Πίνακας Δικαιολογητικών Συμμετοχής στο πεδίο Δ. ζητείται επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς ο συμμετέχων να επισυνάψει στη συγκεκριμένη

ενότητα και τα αντίστοιχα πιστοποιητικά διασφάλισης της ποιότητας κατά τα ισχύοντα διεθνή ή/και ευρωπαϊκά ή/και εθνικά πρότυπα (ELOT ή ισοδύναμα αυτών κλπ.), επισημαίνοντας ότι η διατύπωση αυτή είναι ευρύτερη από την κρινόμενη για τον λόγο ότι στη Διακήρυξη ... απαιτείται και η παροχή τροφίμων πέραν των υπηρεσιών. Επιπροσθέτως, υποστηρίζει ότι ο προσβαλλόμενος όρος υπήρχε επίσης και μάλιστα επί ποινή αποκλεισμού στην προσκομιζόμενη Διακήρυξη με αριθμό ..., που αφορούσε πανομοιότυπη παροχή υπηρεσιών με την προσβαλλόμενη (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ΄ παράγραφος με τίτλο Απαραίτητες υποχρεώσεις της εταιρείας - εδ. 14 σελ. 53). Τέλος, το απαιτούμενο πιστοποιητικό ISO 9001:2008 αφορά σαφώς την παροχή υπηρεσιών τραπεζοκομίας και μαγειρικής, που είναι και οι ζητούμενες. Συνεπώς, υποστηρίζει ότι αβάσιμα νόμω και ουσία παραπονεείται η προσφεύγουσα, καθώς η απαίτηση του όρου αυτού της Διακήρυξης έχει γίνει προς διασφάλιση της υγείας των εργαζομένων και δεν εμποδίζει τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων, που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παροχής αυτών των υπηρεσιών. Όσον αφορά στο δεύτερο λόγο της υπό κρίσης προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι ο όρος αυτός τέθηκε στη Διακήρυξη σε εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, από λόγους πρόνοιας εκ μέρους του Νοσοκομείου, διότι η παρασκευή γευμάτων σε νοσοκομεία και πολύ περισσότερο αντικαρκινικά, έχει ιδιαιτερότητες και απαιτεί έμπειρο και οργανωμένο προσωπικό, που θα προσφέρει αδιατάρακτα τις υπηρεσίες αυτές. Επισημαίνει δε, ότι στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε΄ και στην ενότητα 1.6.6. της Διακήρυξης με αριθμό ... που επικαλείται η προσφεύγουσα, ρητά ζητείται η προσκόμιση βεβαιώσεων καλής εκτέλεσης των συμβατικών υποχρεώσεων του συμμετέχοντος στο αντικείμενο σίτισης δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων, όπου παρείχε υπηρεσίες, υπογεγραμμένες από το νόμιμο εκπρόσωπο των φορέων που αυτός παρέχει ή παρείχε υπηρεσίες σίτισης (ανάλογες με αυτές που περιγράφονται στις προδιαγραφές). Ο άνω προσβαλλόμενος όρος υπήρχε επίσης στην προσκομιζόμενη Διακήρυξη με αριθμό ... που αφορούσε πανομοιότυπη παροχή υπηρεσιών με την προσβαλλόμενη (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ΄ παράγραφος με τίτλο Απαραίτητες υποχρεώσεις της εταιρείας - εδ. 16 σελ.

53). Επισημαίνει δε ότι η επίκληση από την προσφεύγουσα της Διακήρυξης ... είναι αλυσιτελής, γιατί η Διακήρυξη αυτή αφορούσε την προμήθεια τροφίμων και όχι υπηρεσιών όπως η προσβαλλόμενη.

11. Επειδή ο ισχύων, πλέον, ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α΄147), ορίζει στη παρ. 1 του άρθρου 18 ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [...]», στο άρθρο 56 ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίζουν έκθεση δοκιμών από οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης ή πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από τέτοιο οργανισμό ως αποδεικτικό μέσο συμμόρφωσης με απαιτήσεις ή κριτήρια που αναφέρονται στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης. Αν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από συγκεκριμένο οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης, οφείλουν να δέχονται επίσης πιστοποιητικά από άλλους ισοδύναμους οργανισμούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης είναι ένας οργανισμός ο οποίος πραγματοποιεί δραστηριότητες αξιολόγησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων βαθμονομήσεων, δοκιμών,

πιστοποίησης και επιθεώρησης και είναι διαπιστευμένος, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. [...]», στο άρθρο 75 ότι: «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. 2. [...] 3. [...] 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης. Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους. 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα

ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος» και στο άρθρο στο άρθρο 82 ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. [...]».

12. Επειδή, οι προσβαλλόμενοι όροι στην σελίδα 41 του Παραρτήματος Β' της διακήρυξης «ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ & ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΓΕΥΜΑΤΩΝ» προβλέπουν ότι: «ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. 1. Η εταιρεία θα πρέπει να διαθέτει και να εφαρμόζει το διεθνές σύστημα ποιότητας ISO 9001:2008 για παροχή υπηρεσιών καθαρισμού, υλικών και μηχανημάτων καθαρισμού, τραπεζοκομίας, μαγειρικής, καθώς και σύστημα διαχείρισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία ΕΛΟΤ 18001:2007 από πιστοποιημένο φορέα πιστοποίησης. Όσο αφορά στα υλικά και στα μηχανήματα καθαρισμού το ISO να είναι του κατασκευαστή και του ενδιάμεσου προμηθευτή.[...] 3. Η εταιρεία πρέπει επίσης να πιστοποιήσει με βεβαιώσεις την καλή συνεργασία της με άλλα δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία άνω των 200 κλινών την τελευταία τριετία. Το νοσοκομείο έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να διασταυρώσει την ορθή πιστοποίηση αυτών των βεβαιώσεων από τα αντίστοιχα Τμήματα Διατροφής των νοσοκομείων.»

13. Επειδή, σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις καθώς και την εθνική και ενωσιακή νομολογία, πριν την ανάθεση της δημόσιας σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να τηρούν τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, διασφαλίζοντας την ανάπτυξη συνθηκών υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, με απώτερο σκοπό την προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Η εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων δεν περιορίζεται μόνο σε όσους λαμβάνουν μέρος σε προκηρυσσόμενη διαγωνιστική διαδικασία, ως προσφέροντες, αλλά εκτείνεται

Αριθμός Απόφασης : 453/2019

στο σύνολο των δυνητικών προμηθευτών (βλ. απόφ. ΔΕΕ υποθ. C-234/03, C-507/03, C-95/2010 και VI Τμ. Ε.Σ 950/2014, 1606/2016). Υπό τα δεδομένα αυτά, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, κατά τα οριζόμενα στη Διακήρυξη, να ενσωματώνει και στάδιο ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων, όπου έχει τη δυνατότητα να ελέγχει και να αποκλείει εκείνους τους οικονομικούς φορείς που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία, χωρίς να διαθέτουν μεταξύ άλλων τα ελάχιστα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα και την καταλληλότητα για την εκτέλεση της σύμβασης, ήτοι την ελάχιστη απαιτούμενη τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Και ναι μεν οι αναθέτουσες αρχές είναι, κατ' αρχήν, ελεύθερες να διαμορφώνουν κατά την κρίση της τους όρους της διακηρύξεως ανάθεσης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών και να καθορίζουν τα ειδικότερα τα κριτήρια καταλληλότητας των υποψηφίων οικονομικών φορέων και απόδειξης της τεχνικής τους ικανότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε ανάγκες τους και τη φύση και τις ιδιαιτερότητες της σύμβασης, για την επιλογή της βέλτιστης προσφοράς, δεσμεύονται ωστόσο, να τους καταρτίζουν εξασφαλίζοντας την ανάπτυξη ελεύθερου ανταγωνισμού και την ισότιμη και απρόσκοπτη πρόσβαση των ενδιαφερομένων να συμμετέχουν στις διαγωνιστικές διαδικασίες φορέων, ενώ τυχόν περιορισμοί στην πρόσβαση θα πρέπει να δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογοι με τον επιδιωκόμενο σκοπό, δεδομένου ότι συνεπάγονται περιορισμό στην άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Τμ. Μείζονος Επταμελούς Σύμβασης Ε.Σ 3065/2014, 7380,6022/2015, ΣΤ Κλ. Ε.Σ 12/2016).

14. Επειδή, εν προκειμένω, αντικείμενο του υπόψη διαγωνισμού αποτελεί η ανάδειξη αναδόχου υπηρεσιών παρασκευής και διανομής γευμάτων στο .... Υπό την έννοια αυτή, το απασχολούμενο προσωπικό, σύμφωνα με τον πίνακα του απαιτούμενου ανθρώπινου δυναμικού, ως εμφανίζεται στο Παράρτημα Β, θα περιλαμβάνει τις εξής ειδικότητες : Τραπεζοκόμους, Πλύντες – Καθαριστές, Γενικούς Εργάτες, Μάγειρες, Βοηθούς Μαγείρων και Επόπτες Εστίασης. Τούτων δοθέντων, όπως προκύπτει και από την περιγραφή των καθηκόντων κάθε ειδικότητας του προσωπικού, ο ανακηρυχθέντας ανάδοχος οφείλει να καλύψει τις αντίστοιχες

Αριθμός Απόφασης : 453/2019

ανάγκες της αναθέτουσας αρχής σε γεύματα. Το γεγονός ότι η ανάδοχος εταιρεία οφείλει να χορηγεί υλικά ατομικής υγιεινής για τις ανάγκες του προσωπικού του συνεργείου, καθώς επίσης και υλικά καθαρισμού για τις ανάγκες λειτουργίας του τμήματος, ως αναλυτικά ορίζεται στη σελίδα 34 της Διακήρυξης (Παράρτημα Β- Βασικά Κριτήρια), σε καμία περίπτωση δεν διαφοροποιεί το αντικείμενο του υπόψη διαγωνισμού, το οποίο ως προελέχθη είναι η παρασκευή και διανομή γευμάτων, το οποίο ουδόλως συνέχεται με εργασίες καθαριότητας. Οι όποιες εργασίες καθαριότητας και απολύμανσης πραγματοποιηθούν (καθαριότητα σκευών και συσκευών χώρων εστίασης, ειδών εστίασης, δαπέδων, τοίχων, ερμαρίων κλπ.) θα είναι στα πλαίσια της παρασκευής των γευμάτων και όχι γενικά της καθαριότητας του νοσοκομείου. Υπό τα δεδομένα αυτά, η απαίτηση *«η εταιρεία θα πρέπει να διαθέτει και να εφαρμόζει το διεθνές σύστημα ποιότητας ISO 9001:2008 για παροχή υπηρεσιών καθαρισμού, υλικών και μηχανημάτων καθαρισμού, τραπεζοκομίας, μαγειρικής, καθώς και σύστημα διαχείρισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία ΕΛΟΤ 18001:2007 από πιστοποιημένο φορέα πιστοποίησης. Όσο αφορά στα υλικά και στα μηχανήματα καθαρισμού το ISO να είναι του κατασκευαστή και του ενδιάμεσου προμηθευτή»*, ως προς το σκέλος που κάνει λόγο για υπηρεσίες καθαρισμού, υλικών και μηχανημάτων καθαρισμού είναι δυσανάλογη του υπό ανάθεση αντικειμένου της σύμβασης, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η συμμετοχή εταιρειών στον υπόψη διαγωνισμό που δεν διαθέτουν την εν λόγω πιστοποίηση και να περιορίζεται ο ανταγωνισμός σε βάρος αυτών. Άλλωστε, σύμφωνα και με την αρχή της αναλογικότητας, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα, ώστε οι ελάχιστες απαιτήσεις και τα ζητούμενα δικαιολογητικά να μην υπερβαίνουν τις πραγματικές ανάγκες της υπό ανάθεση σύμβασης και να είναι συνδεδεμένα και ανάλογα ως προς το μέγεθος και τη φύση τους με το αντικείμενο της σύμβασης. Η ως άνω απαίτηση της διακήρυξης, η οποία δεν είναι σχετική με την παρασκευή και τη διάθεση γευμάτων και τις παρεχόμενες υπηρεσίες, άγει, κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας, σε συρρίκνωση του ανταγωνισμού υπέρ των υποψηφίων που διαθέτουν την εν λόγω πιστοποίηση για παροχή υπηρεσιών καθαρισμού, υλικών και μηχανημάτων καθαρισμού,

Αριθμός Απόφασης : 453/2019

στο συγκεκριμένο κύκλο συναλλαγών, αποθαρρύνοντας ή αποκλείοντας τη συμμετοχή των λοιπών οικονομικών φορέων, χωρίς τούτο να συνδέεται άμεσα με τη διασφάλιση της προσήκουσας εκπλήρωσης των υπηρεσιών αυτών. Επισημαίνεται, δε ότι η αναθέτουσα αρχή ούτε στη Διακήρυξη και τα λοιπά έγγραφα της σύμβασης, ούτε στα στοιχεία που προσκόμισε με τις Απόψεις απέδειξε την αναγκαιότητα του εν λόγω όρου, ως προς την πιστοποίηση για υπηρεσίες διάφορες της παρασκευής και παροχής-διανομής γευμάτων και εν γένει σίτισης. Αντιθέτως, η ίδια ομολογεί ότι *«Όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη Διακήρυξη, ζητείται η παροχή υπηρεσιών παρασκευής γευμάτων εντός των χώρων του μαγειρείου του Νοσοκομείου και διανομής των γευμάτων στους θαλάμους. Ειδικότερα, ο ανάδοχος που θα αναλάβει την παροχή αυτών των υπηρεσιών είναι υποχρεωμένος να διαθέτει εξειδικευμένο προσωπικό μαγειρείου, ήτοι μάγειρες, βοηθούς μαγείρου κλπ. οι οποίοι θα εργάζονται στα μαγειρεία του Νοσοκομείου με υλικά τα οποία θα παρέχει το Νοσοκομείο από άλλους προμηθευτές. Κατ' εφαρμογή των άνω διατάξεων και για τον λόγο ότι ο ανάδοχος οφείλει να απασχολεί εξειδικευμένο προσωπικό για την παροχή αυτών των υπηρεσιών, κρίθηκε σκόπιμο προς εξασφάλιση του Νοσοκομείου να τεθεί ο προσβαλλόμενος όρος για την απόδειξη της πιστοποίησης κάθε συμμετέχοντος από αρμόδιο οργανισμό»*, επιβεβαιώνοντας ότι αντικείμενο αποτελεί η παρασκευή και παροχή γευμάτων και σε καμία περίπτωση υπηρεσίες καθαριότητας. Αντίθετα, η πιστοποίηση των υλικών τραπεζοκομίας και μαγειρικής δεν είναι ασύνδετη προς το αντικείμενο των προς ανάθεση υπηρεσιών, είναι εύλογος προς τον σκοπό για τον οποίο έχει τεθεί, που είναι η άμεση και άρτια εξυπηρέτηση της σύμβασης και δεν εισάγει διακρίσεις, πολλώ δε μάλλον καθόσον η εν λόγω πιστοποίηση οφείλει να είναι του κατασκευαστή και του ενδιάμεσου προμηθευτή και όχι του προσφέροντα. Τέλος, όσον αφορά στην απαίτηση συστήματος διαχείρισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία ΕΛΟΤ 18001:2007 από πιστοποιημένο φορέα πιστοποίησης, η προσφεύγουσα αορίστως βάλλει κατά της εν λόγω απαίτησης, χωρίς να εξειδικεύει καθόλου για ποιο λόγο η εν λόγω απαίτηση είναι μη νόμιμη και προδήλως δυσανάλογη και συνεπώς η εν λόγω αιτίαση απορρίπτεται ως αόριστη. Καταληκτικά, ο όρος αυτός , ως προς το σκέλος

Αριθμός Απόφασης : 453/2019

που αναφέρεται σε υπηρεσίες καθαρισμού, υλικά και μηχανήματα καθαρισμού παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας και θα πρέπει να ακυρωθεί, ώστε να αντικατασταθεί από όρο που θα είναι προσαρμοσμένος στο αντικείμενο της υπό ανάθεση υπηρεσίας και δεν θα περιορίζει τον ανταγωνισμό, δεκτού γυνομένου εν μέρει του πρώτου λόγου της υπό κρίση προσφυγής.

15. Επειδή, η πρόβλεψη της διακήρυξης ότι η εταιρεία πρέπει να πιστοποιήσει με βεβαιώσεις την καλή συνεργασία της με άλλα δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία άνω των 200 κλινών την τελευταία τριετία, η οποία τίθεται ως προϋπόθεση συμμετοχής, είναι απολύτως πρόσφορη και αναγκαία ώστε να διασφαλιστεί η ικανότητα των υποψηφίων να παράσχουν τις προκηρυχθείσες υπηρεσίες, δεδομένου ότι οι ασθενείς, πολλώ δε μάλλον οι καρκινοπαθείς, αποτελούν μία ιδιαίτερη ευπαθή ομάδα, η εξυπηρέτηση της οποίας απαιτεί ειδική εμπειρία και τεχνογνωσία. Η σίτιση επομένως, ευπαθών ομάδων, όπως εν προκειμένω των ασθενών αντικαρκινικού νοσοκομείου, δικαιολογεί την απαίτηση η εμπειρία να προέρχεται μόνο από δημόσια ή ιδιωτικά νοσοκομεία, καθώς αυτά εφαρμόζουν αυστηρές προδιαγραφές τόσο ως προς την ποιότητα των γευμάτων- για το λόγο άλλωστε αυτό απαιτείται και πιστοποιημένη εργασία των μαγείρων σε νοσοκομεία- όσο και ως προς την παροχή των λοιπών υπηρεσιών σίτισης και σε καμία περίπτωση δεν άγει σε αδικαιολόγητο περιορισμό του κύκλου των οικονομικών φορέων που δύνανται να μετάσχουν στον διαγωνισμό κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας, ως αβάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Επιπλέον δε, το γεγονός ότι η ζητούμενες βεβαιώσεις καλής συνεργασίας πρέπει να προέρχονται από δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία, χωρίς περαιτέρω εξειδίκευση προσκόμισης συγκεκριμένου αριθμού τους, καταδεικνύει ότι αρκεί έστω και μία, γεγονός που σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιορίζει υπέρμετρα τον ανταγωνισμό. Άλλωστε, το εν λόγω κριτήριο δεν περιέχει απαιτήσεις σχετικά με τα όρια προϋπολογισμού ανάλογων εκτελεσθεισών συμβάσεων σε σχέση με την εμπειρία των διαγωνιζόμενων έτσι ώστε περαιτέρω να μην περιορίζεται ο ανταγωνισμός ακόμη και για εταιρείες που έχουν υλοποιήσει σχετικές συμβάσεις πολύ χαμηλότερου προϋπολογισμού & μεγέθους σε σχέση με το δημοπρατούμενο, Ομοίως, η

Αριθμός Απόφασης : 453/2019

απαίτηση άνω των 200 κλινών κρίνεται εύλογη με δεδομένο ότι τα περισσότερα νοσοκομεία της χώρας, αποτελούνται από κλίνες πολύ περισσότερες των 200 σε αριθμό. Περαιτέρω, αόριστος και αναπόδεικτος κρίνεται ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί «φωτογραφικής διάταξης» και τούτο διότι ουδόλως η τελευταία εξειδικεύει με ποιο τρόπο η εν λόγω απαίτηση «φωτογραφίζει» τις εταιρείες «...» και «...», παρά μόνον αρκείται στην γενική και αόριστη αναφορά της επωνυμίας και του σκοπού τους για τη θεμελίωση του ισχυρισμού της. Αλυσιτελής, τέλος, παρίσταται και ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η συγκεκριμένη απαίτηση δεν υπήρχε στους όρους της με αρ. ... και ... διακήρυξης του ... και τούτο προεχόντως ενόψει της αρχής της αυτοτέλειας κάθε διαγωνιστικής διαδικασίας (ΣτΕ 4299/2009, 3280/2007 Ε.Α. ΣτΕ 416/2013, 215/2013, 1019/2010). Συνεπώς η απαίτηση να αξιώσει τη συμμετοχή στον διαγωνισμό εξειδικευμένων εταιριών, είναι νόμιμη, εύλογη, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιορίζει υπέρμετρα τον ανταγωνισμό και έχει τεθεί σε προφανή αναλογία με το αντικείμενο του διαγωνισμού και ο δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

16. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή.

17. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο με κωδικό ..., ποσού 2.472,00€ που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει τον όρο *«η εταιρεία θα πρέπει να διαθέτει και να εφαρμόζει το διεθνές σύστημα ποιότητας ISO 9001:2008 για παροχή υπηρεσιών καθαρισμού, υλικών και μηχανημάτων καθαρισμού»*, κατά τα κριθέντα στη σκέψη 14 της παρούσας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 23 Απριλίου 2019 και εκδόθηκε αυθημερόν στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ